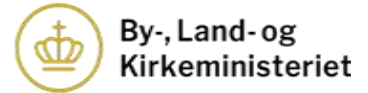

Notat

Kirkeministerens samråd i Kirkeudvalget den 3. december 2024, kl. 14.30-16.00

Dato: 29. november 2024

Akt nr. 450325

Sagsbehandler
Marie Nordin Wolsgaard og Line
Dam Westengaard

Deltagere:

Kirkeministeren og kontorchef Jens-Christian Hedegaard Holm

Justitsministeren og kontorchef

Kirkeudvalget

Dagsorden

Følgende spørgsmål er stillet til kirkeministeren

Samrådsspørgsmål A

Hvordan vurderer ministeren risikoen ved, at visse moskéer i Danmark, ifølge adskillige eksperter, fungerer som forlængede arme for despotiske og antidemokratiske regimer eller organisationer? Specifikt, hvordan ser ministeren på Imam Ali-Moskeens forbindelser til det iranske præstestyre og de tyrkiske Diyanet-moskéers direkte tilknytning til præsident Erdogan i Tyrkiet?

Samrådsspørgsmål B

I lyset af PET's melding fra maj 2023 om iranske efterretningstjenesters aktiviteter på dansk jord gennem andre aktører, herunder moskéer, samt vurderingen fra marts 2024, om at de fysiske militante islamiske miljøer i Danmark hovedsageligt eksistere i og omkring de større byer med aktiviteter af social og religiøs karakter, mener ministeren da, at der er behov for øget fokus fra ministeriets side på Imam Ali-Moskeen?

Følgende spørgsmål er stillet til justitsministeren

Samrådsspørgsmål C

Mener ministeren at de nye oplysninger fra den tyske efterretningstjeneste, som har ført til lukningen af "Den Blå Moské", forbuddet mod "Islamisk Center Hamburg, IZH" og ransagningen af 50 tilknyttede moskéer i otte delstater, bør få konsekvenser i Danmark?

Samrådsspørgsmål D

Er regeringen villig til at iværksætte en grundig undersøgelse af det juridiske grundlag for at kunne lukke moskéer, foreninger og trossamfund med tætte forbindelser til despotiske regimer og organisationer, der kan udgøre en trussel mod danske borgeres sikkerhed og frihed?

Følgende spørgsmål er stillet til kirkeministeren og justitsministeren

Samrådsspørgsmål E

Hvilke konkrete tiltag har de danske myndigheder foretaget eller iværksat for at undersøge forholdene i og omkring Imam Ali Moskeen, som i over 10 år har været genstand for utallige problematiske sager? Disse sager inkluderer vedtægter, hvori det fremgik, at foreningens aktiver ved opløsning skulle sendes til det nu forbudte "Islamisk Center Hamborg", samt at moskéen skulle være underlagt Irans åndelige leder. Derudover har der været gentagne tilfælde af usandheder fra foreningens bestyrelse, bl.a. vedrørende hvem der medfinansierede byggeriet af moskeen.

Akt nr. 450325

Side: 2

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Steffen Larsen (LA), Betina Kastbjerg (DD), Brigitte Klintskov Jerkel (KF) og Carl Andersen (LA).

Det er aftalt, at kirkeministeren taler først, hvorefter justitsministeren vil tale.

Talepunkter for kirkeministeren

DET TALTE ORD GÆLDER

Akt nr. 450325

Side: 3

- Jeg vil gerne indledningsvist takke Kirkeudvalget og spørgerne for lejligheden til at drøfte dette meget vigtige emne om fremmede staters indflydelse på trossamfund i Danmark.
- Jeg er ligesom mange af jer meget bekymret over de historier, vi har set i medierne i den seneste tid.
- Jeg vil tale om de anerkendte trossamfund og kravene til de anerkendte trossamfunds oplysninger i Trossamfundsregistret. Herefter vil jeg give ordet til justitsministeren.
- Jeg vil starte med at slå helt fast, at vi selvfølgelig ikke kan acceptere, hvis fremmede stater bruger anerkendte trossamfund i Danmark til at sprede antidemokratiske værdier.
- Og det hører naturligvis ingen steder hjemme, hvis det skulle være tilfældet, at stater, som vi ikke normalvis sammenligner os med, forsøger at præge det danske demokratiske samfund gennem eksempelvis vores trossamfund eller andre foreninger.
- Det er et særligt privilegium at være et anerkendt trossamfund i Danmark, og derfor stiller vi også som samfund særlige krav til de anerkendte trossamfund.

- Jeg vil dog indledningsvist fremhæve, at By-, Land- og Kirkeministeriet ikke efterforsker kriminalitet. Det er politiets opgave. Det er jeg tryk ved, for sådan må det nødvendigvis være i et retssamfund.

Akt nr. 450325

Side: 4

[Anerkendte trossamfund]

- Jeg har som kirkeminister ansvaret for anerkendelse af trossamfund i Danmark og tilsynet med anerkendte trossamfund.
- Betingelserne for anerkendelse fremgår af trossamfundsloven, der også fastsætter en række rettigheder og pligter for anerkendte trossamfund.
- Trossamfundsloven stiller tre grundlæggende betingelser for at blive anerkendt som trossamfund:
 - Medlemmerne skal tro på noget, der er står over mennesker og naturlove efter udformede læresætninger og ritualer.
 - Trossamfundet skal have mindst 50 myndige medlemmer med fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret.
 - Trossamfundet skal overholde dansk lovgivning.

[Krav om indberetning af oplysninger til Trossamfundsregistret]

- Alle anerkendte trossamfund skal årligt indberette oplysninger om deres økonomi i form af et årsregnskab og oplysninger om donationerne, som trossamfundet har modtaget i løbet af året.
- Det er et krav, at de anerkendte trossamfund indberetter oplysninger om
 - det samlede beløb, trossamfundet har modtaget i donationer, samt
 - oplysninger om størrelsen af beløbet og oplysninger om navn og adresse for alle donationer, der enkeltvist eller samlet overstiger 20.000 kr. fra samme donator. Hvis der er tale om enkeltpersoner eller enkeltmandsvirksomheder, skal donator angives som anonym.
- Oplysningerne skal indberettes til Trossamfundsregistret, hvorefter de er offentligt tilgængelige.
- Formålet med kravene er at skabe åbenhed om de anerkendte trossamfunds forhold og om, hvem der støtter dem.
- På den måde har både borgere og myndigheder mulighed for at få indsigt i de anerkendte trossamfunds forhold. Det mener jeg, er en vigtig værdi og er med til at opbygge tillid til de anerkendte trossamfund i samfundet.

- Denne tillid bliver dog sat på prøve, når der er bekymrende historier i medierne om anerkendte trossamfunds forbindelse til fremmede stater eller organisationer, der ikke er forenelige med vores værdier.
- Omvendt skal sådanne historier ikke medføre en generel mistillid til alle trossamfund og religiøse borgere i Danmark.
- Det er derfor en kompleks problemstilling, vi drøfter i dag.

Akt nr. 450325

Side: 6

[Lovlighedskravet]

- Denne problemstilling skal ses i lyset af, at det er en grundlæggende betingelse for at være et anerkendt trossamfund, at trossamfundet overholder dansk lovgivning.
- Det betyder, at hvis By-, Land- og Kirkeministeriet modtager oplysninger om, at trossamfundet eller en person med fast tilknytning hertil, er under efterforskning, tiltalt for eller er blevet dømt for en alvorlig lovovertrædelse, kan det medføre, at ministeriet tilbagekalder trossamfundets anerkendelse.
- Ministeriet vil i den forbindelse vurdere, om lovovertrædelsen relaterer sig til trossamfundet eller gerningsmandens stilling i trossamfundet, eller om gerningen er

foretaget på vegne af trossamfundet eller som led i trossamfundets virksomhed.

Akt nr. 450325

Side: 7

- Det er dog vigtigt at fremhæve, at By-, Land- og Kirkeministeriet ikke efterforsker kriminalitet. Det er politiets opgave.
- Når ministeriet tilbagekalder et trossamfunds anerkendelse, medfører det, at trossamfundet mister de fordele og pligter, der følger med anerkendelsen som trossamfund. Tilbagekaldelsen betyder ikke, at trossamfundet bliver lukket eller forbudt.

[Tilknytning til fremmede stater]

- Vi kan ikke acceptere, hvis anerkendte trossamfund udnyttes af fremmede stater til at udøve deres indflydelse i Danmark.
- Men så længe anerkendte trossamfund opfylder betingelserne for anerkendelse, herunder også lovlighedskravet, er der ikke noget til hinder for, at et anerkendt trossamfund i Danmark, har tilknytning til et udenlandsk trossamfund, en udenlandsk organisation eller stat.
- Det ser vi fx med Den Katolske Kirke i Danmark, ligesom vi ser det med Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse [også kaldet Diyanet].

- Det er dog en balancegang, og jeg har tillid til, at politi og efterretningstjeneste følger udviklingen og griber ind, hvis der er behov for det.

Akt nr. 450325

Side: 8

[Tilsyn med Dansk Shiamuslimsk Trossamfund/Imam Ali Moskeen]

- By-, Land- og Kirkeministeriet fører løbende tilsyn med, om anerkendte trossamfund lever op til betingelserne for anerkendelsen – dette omfatter også tilsyn med kravet om, at trossamfundet skal overholde dansk lovgivning.
- Jeg kan fortælle, at By-, Land- og Kirkeministeriet har indledt et tilsyn med det anerkendte trossamfund Dansk Shiamuslimsk Trossamfund, der driver Imam Ali Moskeen.
- Jeg kan ikke gå nærmere ind i den konkrete sag, men tilsynet handler om, hvorvidt Dansk Shiamuslimsk Trossamfund har indberettet retvisende oplysninger om deres økonomi og organisatoriske forhold til Trossamfundsregistret.
- Ministeriet afventer svar fra Dansk Shiamuslimsk Trossamfund og vil herefter tage stilling til det næste skridt i sagen.
- Det er dog igen vigtigt at fremhæve, at By-, Land- og Kirkeministeriet ikke efterforsker strafbare forhold. Denne opgave henhører under politiet.

[Afslutning]

- Afslutningsvist vil jeg fremhæve, at jeg ligesom spørgerne er meget optaget af, at vi får undersøgt, hvad der er op og ned i disse sager, og at de rette myndigheder griber ind, hvis der er forhold, der ikke kan accepteres.
- Jeg er klar til se på, om der inden for mit område er de nødvendige værktøjer til at håndtere uacceptable forhold blandt de anerkendte trossamfund.
- Jeg vil nu give ordet videre til justitsministeren.
- Tak for ordet.

Akt nr. 450325

Side: 9